

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

№ 163-302/6244(98522)

„11” 05

2018 р.

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо права лікаря на відмову від абортів через міркування совісті»
(реєстр. № 6747 від 17.07.2017 р.)

У законопроекті пропонується шляхом внесення змін до Цивільного кодексу України та Основ законодавства України про охорону здоров'я закріпити право медичного працівника через свої світоглядні чи релігійні переконання відмовити у призначенні операції зі штучного переривання вагітності або взяти у ній участь.

У пояснювальній записці до проекту зазначається, що «метою прийняття законопроекту є забезпечення права лікаря (медичного працівника) відмовитись від призначення чи участі в проведенні операції штучного переривання вагітності через світоглядні чи релігійні переконання, а також гарантування звільнення від відповідальності та заборони дискримінації за таку відмову, за умови дотримання вимоги про інформовану добровільну згоду жінки, яка планує перервати вагітність».

Поділяючи в цілому аргументи, наведені в пояснювальній записці до законопроекту, Головне науково-експертне управління водночас вважає за доцільне висловити щодо його змісту такі зауваження.

Потребує коригування назва законопроекту, яка вочевидь не кореспондується зі змістом останнього, оскільки відповідне право пропонується надати усім медичним працівникам, а не лише лікарям.

Згідно із ч. 4, якою доповнюється ст. 50 Основ законодавства України про охорону здоров'я, «медичний працівник має право відмовитись від призначення чи участі в проведенні операції штучного переривання вагітності через світоглядні чи релігійні переконання, однак зобов'язаний повідомити про свою відмову жінці в якомога коротший строк, надати всю необхідну інформацію про операцію, а також про медичного працівника чи заклад охорони здоров'я, де вона може отримати відповідні медичні послуги».

Запропонована норма через відсутність критеріїв щодо змісту і достатності вказаних вище відомостей може допускати випадки порушення права пацієнта на отримання медичної допомоги. Тому при її доопрацюванні, на думку Головного управління, доцільно використати положення п. 6

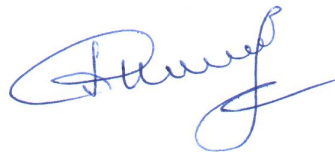
Декларації відносно медичного аборт, яка прийнята на 24-й Всесвітній медичній асамблеї у 1970 році, згідно з яким медичний працівник, який через свої погляди не може призначити і виконати аборт, може відмовитись від проведення цієї операції, забезпечивши продовження медичної допомоги кваліфікованими колегами. Аналогічні положення містить Лісабонська декларація прав пацієнтів 1981 року (преамбула), резолюція № 1763 Парламентської Асамблеї Ради Європи «Право на заперечення з міркувань совісті при наданні легальної медичної допомоги» 2010 року (п. 6), рішення Європейського суду з прав людини «Р.Р. проти Польщі» від 26.05.2011 р. (п. 206). За відсутності припису про обов'язкове забезпечення надання допомоги іншими спеціалістами пропонується у проекті припис нової ч. 4 ст. 50 створює можливість для настання у певних випадках тяжкої шкоди для здоров'я пацієнта і тому є неприйнятним.

Виглядають зайвими зміни до ст. 50 Основ законодавства України про охорону здоров'я, згідно з якими «за відмову призначити чи взяти участь в проведенні операції штучного переривання вагітності забороняється будь-яка дискримінація» (ч. 5, якою доповнюється ст. 50 Основ), оскільки питання щодо заборони обмеження прав громадян достатньо вкормовані Конституцією України і Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Зокрема, відповідно до ст. 24 Конституції України не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Згідно із ч. 2 ст. 6 Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» пряма і непряма дискримінація, утиск та інші форми дискримінації з боку державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб забороняються. Тому відповідне питання додаткового регулювання законом, проект якого розглядається, не потребує.

Некоректним з техніко-юридичної точки зору є посилання у ч. 6, якою доповнюється ст. 50 Основ законодавства України про охорону здоров'я, на «абзаци четвертий та п'ятий цієї статті», оскільки насправді у ній йдеться про частини четверту та п'яту ст. 50 вказаних Основ.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду в першому читанні законопроект доцільно повернути на доопрацювання.

**Заступник керівника
Головного управління**

А. Ришелюк